

राज्य उत्पादन शुल्क विभागातील मुंबई विदेशी
मद्य नियम, १९५३ खाली देण्यात येणारी नमुना
एफएल-२। अनुज्ञाप्ती कराराद्वारे [Conducting
Agreement] चालविण्यास देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन परिपत्रक क्र. एफएलआर-०६२२/प्र.क्र.१५०/राउशु-२

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : १० जानेवारी, २०२४.

वाचा :- शासन अधिसूचना, एफएलआर-०६२२/प्र.क्र.१५०/राउशु-२, दिनांक ०९.०१.२०२४.
(एकूण-२)

शासन परिपत्रक :-

महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम, १९४९ मधील तरतुदीनुसार तसेच त्याखालील मुंबई विदेशी मद्य नियम, १९५३ व महाराष्ट्र देशी मद्य नियम, १९७३ तसेच या अंतर्गत इतर पारित नियम, आदेश, निर्देश, अटी, शर्ती इ. च्या अधीन राहून मुंबई विदेशी मद्य नियम, १९५३ मधील तरतुदीनुसार देण्यात येणारी नमुना एफएल-२ अनुज्ञाप्ती व संलग्न सीएल / एफएल / टीओडी-३ अनुज्ञाप्ती शासनाच्या धोरणानुसार व अनुज्ञाप्तीधारकांच्या विनंतीनुसार अभिकर्ता (Agent) म्हणून खाली नमूद त्रयस्थ व्यक्तीद्वारे, फक्त अनुज्ञाप्तीचे व्यवहार चालविण्यासाठी, करारनाम्यातील खालील अर्हतेचे निकष तसेच अटी व शर्तीस अधीन राहून, मान्यता देण्यासंदर्भात संबंधित नियमांत आवश्यक सुधारणा, वरील वाचा येथील अधिसूचनांन्वये करण्यात आली आहे. सदर सुधारणेस अनुसरून प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावास मंजुरी देतेवेळी पुढीलप्रमाणे अटी/शर्ती व कार्यपद्धती अनुसरण्यात यावी. सदर अटी व शर्तीस अनुसरून करारनाम्याचा मसुदा आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क यांनी विहित करावा.

१) काही वैध कारणास्तव अशा प्रकारे संबंधित अनुज्ञाप्ती करारनाम्याद्वारे त्रयस्थ व्यक्तीस अभिकर्ता म्हणून विशिष्ट कालावधीत चालविण्यासाठी देण्याची अनुज्ञाप्तीधारकाची इच्छा असल्यास त्याने प्राप्त नियमातील तरतुदीनुसार, विहीत नमुन्यात अर्ज संबंधित जिल्हाधिकारी यांना, अनुज्ञाप्ती मंजूर प्राधिकारण या नात्याने, सादर करणे बंधनकारक राहील. अनुज्ञाप्ती करारनाम्याद्वारे चालविण्यास देण्यासाठी अर्जाचा नमुना आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क यांनी विहित करावा.

२) अशा प्रकारचा अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर, जिल्हाधिकारी, यथास्थिती आवश्यक ती चौकशी करून, पात्र व्यक्तीस त्यांच्या मान्यतेने विहीत विशेषाधिकार शुल्क आकारून तसेच, विहीत नमुन्यातील करार नोंदणीकृत करून सादर केल्यानंतर, शासनाने वेळोवेळी विहीत केलेल्या कालावधीकरिता

महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम, १९४९ मधील वेगवेगळ्या तरतुदी अंतर्गत अभिकर्ता म्हणून अनुज्ञाप्तीचे व्यवहार अनुज्ञाप्तीधारकासोबत कराराद्वारे करण्यास, आवश्यक विशेषाधिकार शुल्क आकारून, परवानगी देऊ शकेल. एफएल-२ अनुज्ञाप्ती भाडेकरारावर देण्यासाठी विशेषाधिकार शुल्क म्हणून वार्षिक अनुज्ञाप्ती शुल्काच्या ५०% इतके अतिरिक्त शुल्क दरवर्षी आकारण्यात यावे. सदर शुल्क हे वार्षिक अनुज्ञाप्ती शुल्क व्यतिरिक्त लागू राहील.

३) खालील त्रयस्थ व्यक्तीद्वारे (अभिकर्ता म्हणून) एफएल-२ अनुज्ञाप्तीचे व्यवहार चालविण्यासाठी कराराद्वारे देण्यास प्रतिबंध असेल.

- (i) २१ वर्षा खालील इसम;
- (ii) मनोवृत्ती निकोप नसलेली व्यक्ती;
- (iii) जिल्हाधिकारी यांच्या अभिप्रायानुसार ज्यांचे चारित्र्य चांगले नाही अशा व्यक्ती;
- (iv) ज्यांचे नोकरनामे, अनुज्ञाप्ती चालविण्याबाबतचे करारनामे किंवा अनुज्ञाप्त्या यापूर्वी रद्द केलेल्या आहेत अशा व्यक्ती;
- (v) कोणत्याही गुन्हयांत शिक्षा झालेली व्यक्ती;
- (vi) विविध कारणांस्तव काळ्या यादीमध्ये (Black Listed) समावेश असलेल्या व्यक्ती;
- (vii) अनुसुचित अबकारी अनुज्ञाप्ती धारण करणारी व्यक्ती किंवा त्यांचे कुटुंब सदस्य;
- (viii) किमान दोन एफएल-२ अनुज्ञाप्ती चालविणारी व्यक्ती (स्वतःच्या वा कुटुंबाच्या नावे कार्यरत अनुज्ञाप्तीसह) अथवा त्यांचे कुटुंबातील सदस्य;

परंतु, खंड (iii), (iv) आणि (v) मध्ये मोडणाऱ्या व्यक्तिच्या संदर्भात, अशा प्रकारची अपात्रता काढून टाकण्याच्या किंवा रद्द करण्याच्या बाबतीत जिल्हाधिकारी हे त्यांना योग्य व आवश्यक अशी चौकशी करून खात्री व समाधान झाल्यावर व त्यांना त्यामध्ये काही आक्षेपाही वाटत नसेल तर, ते याबाबतीत त्यांची कारणे लेखी नमूद करून कोणत्याही वेळी अशा व्यक्तीची अपात्रता रद्द करू शकतात.

४) अनुज्ञाप्तीधारकास कराराद्वारे अनुज्ञाप्ती चालविण्यास द्यावयाची असल्यास जिल्हाधिकारी यांना विहीत नमुन्यात अर्ज करावा (अर्ज शुल्क रु. १०,०००/- इतके लागू राहील.) अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हाधिकारी, अर्जात नमूद केलेल्या तपशीलाची पूर्ण पडताळणी करतील आणि अर्ज निकाली काढण्यासाठी त्यांना आवश्यक वाटतील अशा इतर चौकशी करतील व विहीत नमुन्यात करारनामा महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम, १९४९ अंतर्गत तरतुदीनुसार अनुज्ञाप्तीधारकाच्या वतीने फक्त अभिकर्ता म्हणून व्यवहार पाहण्यासाठी स्विकारतील वा नाकारतील.

५) करारनामा मंजूर केल्यापासून जास्तीत जास्त पुढील ३१ मार्चपर्यंत वैध राहील. जर, सदर करारनामा पुढील वर्षी वाढवावयाचा असेल तर, तसा अनुज्ञाप्तीधारकाने करारनामा संपण्यापूर्वी म्हणजे ३१ मार्चपूर्वी, किमान १ महिना अगोदर अर्ज करून रितसर परवानगी घ्यावी लागेल. परंतु असा कोणताही करारनामा त्याच व्यक्तीच्या नावे सलग ५ वर्षानंतर वाढविता येणार नाही. पुर्वी मंजूर केलेला करारनामा वाढविण्यासाठी संबंधित अनुज्ञाप्तीधारक वा करारनामाधारक यांच्याकडे

शासनाची कुठलीही थकबाकी नसल्याबाबत किंवा याबाबत कुणाचीही वैध तक्रार/आक्षेप नसल्याबाबत करारनाम्याबाबत किंवा अनुज्ञाप्तीबाबत कुठलेही नकारात्मक न्यायिक/अर्धन्यायिक आदेश नसल्याची तसेच संबंधित अनुज्ञाप्तीधारक या करारनामाधारकास कुठल्याही गुन्ह्यात शिक्षा झाली नसल्याचे, काळ्या यादीत नाव नसल्याचे वा कुठेही नोकरनामे वा करारनामा रद्द केला नसल्याचे किंवा तरतुदीप्रमाणे दोन पेक्षा जास्त नमुना एफएल-२ अनुज्ञाप्ती चालविण्यास घेतली नसल्याचे वा कुठलीही नियमविरोधी एकापेक्षा अधिक अनुसुचित अबकारी अनुज्ञाप्ती नसल्याबाबतचे प्रतिज्ञापत्र इ. आवश्यक बाबींची पुर्तता करणे आवश्यक राहील. करारनामा वाढविण्याचे अधिकार विहित अनुज्ञाप्ती मंजूरी प्राधिकरणास राहतील.

६) सदर करारनाम्याची मुदत संपण्यापूर्वी तो रद्द करण्याची अनुज्ञाप्तीधारकाची अथवा अभिकर्त्त्याची इच्छा झाल्यास तसे त्यांनी १ महिन्यापूर्वी करारनामा रद्द करण्याबाबतचा संयुक्त अर्ज करून त्याप्रमाणे अनुज्ञाप्तीधारक व अभिकर्ता यांची सहमती विचारात घेऊन संबंधीत अनुज्ञाप्तीचे मंजूरी प्राधिकारी यांची रितसर परवानगी घ्यावी लागेल. करारनामा रद्द करण्यासाठी मंजूरी प्राधिकरणाने १ महिन्यात अथवा ३१ मार्च पूर्वी निर्णय घ्यावा लागेल.

७) सदर करारनाम्यात काहीही नमूद असले तरी भविष्यात मुंबई दारुबंदी अधिनियम, १९४९ मधील प्राप्त अधिकारानुसार राज्य शासन कुठलाही धोरणात्मक निर्णय घेऊन अशा प्रकारच्या अबकारी अनुज्ञाप्तीबाबत कायमस्वरूपी रद्द किंवा इतर काही निर्णय घेतल्यास तो उपरोक्त करारनामा लिहून देणार व करारनामा लिहून घेणार (अभिकर्ता) या दोघांनाही बंधनकारक राहील. त्यामुळे अशा भविष्यातील होणाऱ्या शासनाच्या किंवा प्राधिकृत अधिकाऱ्यांच्या निर्णयामुळे होणाऱ्या नुकसानीच्या भरपाईस अनुज्ञाप्तीधारक किंवा करारनामाधारक अभिकर्ता पात्र राहणार नाही व होणाऱ्या नफा-तोट्यास पुर्णतः संबंधित करारनामाधारक जबाबदार राहतील.

८) अनुज्ञाप्तीत घडणाऱ्या नियमभंग वा इतर गैरप्रकारासाठी अनुज्ञाप्तीधारक व करारनामाधारक अभिकर्ता दोघेही संयुक्तपणे व पृथकपणे जबाबदार ठरून महाराष्ट्र दारुबंदी कायदा, १९४९ मधील तरतुदी व त्याअंतर्गत पारित तसेच भविष्यात होणारे नियम, अटी, शर्ती, आदेश इ. अंतर्गत कारवाईस पात्र ठरतील. तसेच, अनुज्ञाप्ती संबंधित शासकीय थकबाकीची सर्व जबाबदारी मुळ अनुज्ञाप्तीधारकाचीच राहील. ते कोणत्याही परिस्थितीत करारनाम्याचा आधार घेऊन शासकीय थकबाकीपासूनची त्यांची जबाबदारी टाळु शकणार नाहीत. उलटपक्षी असा करारनामा हा पुर्णतः संबंधित अनुज्ञाप्तीधारक व करारनामाधारक अभिकर्ता व्यक्ती यांच्यातील सामंजस्याचा करार असणार आहे, ज्यास अनुज्ञाप्तीधारकाच्या विनंतीनुसार शासनाने प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्यामार्फत फक्त अनुज्ञाप्तीधारकातर्फे कराराद्वारे विहीत कालावधीसाठी व्यवहार चालविण्यासाठी दिलेली परवानगी ही अशा प्रकारचे गैरप्रकार रोखण्यासाठी केलेली वैधानिक व्यवस्था आहे जिथे शासनातर्फे अनुज्ञाप्तीधारकास सदर महाराष्ट्र दारुबंदी कायदा, १९४९ अंतर्गत दिलेल्या विशेषाधिकारावर कोणत्याही परिस्थितीत करारनामाधारक अभिकर्ता व्यक्तीचे अधिकार प्रस्थापित होऊ शकणार नाही किंवा त्यांना दावा करता येणार नाही. करारनामाधारक अभिकर्ता

व्यक्तीस भविष्यात अशा प्रकारच्या अनुज्ञाप्तीत रितसर मुळ अनुज्ञाप्तीधारकाच्या विनंतीनुसार नियमानुसार भागीदार होण्याची वा त्याच्या नावावर स्वतंत्रपणे वर्ग करण्याची मुभा मुंबई विदेशी मद्य नियम, १९५३ मध्ये आहेच. त्यामुळे करारनाम्याचा आधार घेऊन कुठल्याही परिस्थितीत करारनामाधारक अभिकर्ता अनुज्ञाप्तीवर हक्क सांगू शकणार नाही, ती मुभा त्यांना राहणार नाही.

९) सदर करारनाम्याकरीता भरावयाचे मुंबई दारुबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) नियम, १९५४ नुसार विशेषाधिकार शुल्क आगाऊ भरावे लागेल. असा करारनामा, वैध असलेला कालावधी संपण्यापूर्वी विसर्जित केल्यास, सदर विशेषाधिकार शुल्क परत मिळण्यास पात्र राहणार नाही.

१०) एफएल-२ अनुज्ञाप्ती करारावर देण्यासाठी मुंबई (विशेषाधिकार शुल्क) दारुबंदी नियम, १९५४ मधील तरतुदीनुसार विशेषाधिकार शुल्क म्हणून यथास्थिती प्रत्येक वर्षी शासनजमा केल्यानंतरच मान्यता देता येईल.

११) उपरोक्त वार्षिक विशेषाधिकार शुल्काचा विहीत कालावधीत भरणा न केल्यास किंवा करार पुढे वाढवून मिळण्यासाठी रितसर अर्ज करून आवश्यक शुल्क भरून परवानगी न घेतल्यास सदर करारास दिलेली मान्यता त्या आर्थिक वर्षाच्या दि. ३१ मार्चनंतर आपोआप रद्द होईल.

१२) नमुना एफएल- २ अनुज्ञाप्तीत कुठेही परवानगीविना अभिकर्ता नेमला असल्याचे सिद्ध झाल्यास विशेषाधिकार शुल्काच्या ५ पट देय व्याजासह दंड आकारून सदर अनुज्ञाप्ती रद्द करण्यात येईल.

१३) सदर करारनामा हा अनुज्ञाप्तीधारक व करारनामाधारक अभिकर्ता व्यक्ती यांच्यातील संबंधित अनुज्ञाप्तीचे रितसर व्यवहार पाहण्यासाठीचा सामंजस्याचा करार असेल त्यातील व्यवहारांसंबंधी किंवा करारातील अटी संबंधित किंवा आर्थिक बाबीशी संबंधित किंवा तत्सम कराराच्या अनुषंगाने कुठलाही वाद/विवाद झाल्यास तो त्या दोघांना विहीत प्राधिकरणाकडे जाऊन सोडविणे बंधनकारक राहील. अशा प्रकारच्या वाद/विवाद किंवा न्यायप्रक्रियेचा संबंधित अबकारी अनुज्ञाप्तीच्या घटनेवर किंवा त्यावरील शासनाच्या असलेल्या स्वामित्व हक्कावर कुठलाही परिणाम होणार नाही. याबाबत महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम, १९४९ मधील इतर तरतुदीसह कलम ५८ मधील तरतुदही कायम राहील. कुठल्याही ज्ञात/अज्ञात करारनाम्यातील अटी/शर्ती ज्या महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम, १९४९ मधील तरतुदी त्याखालील वेगवेगळे नियम, अटी, शर्ती इत्यादीच्या विपरित असतील तर त्या पुर्णतः गैरलागू /निरर्थक ठरतील. तसेच अशा अनुज्ञाप्तीवर तथा शासनाने अनुज्ञाप्तीधारकास दिलेल्या विशेषाधिकारावर करारनामाधारक अभिकर्ता व्यक्ती हक्क सांगू शकणार नाही.

१४) राज्यात सीलबंद विदेशी मद्याच्या किरकोळ विक्रीसाठी अस्तित्वात असलेल्या एफएल-२ अनुज्ञाप्त्यांची शासन अधिसूचना दि. २३.०६.२०२२ नुसार संबंधित नियमांत दुरुस्ती केल्यानुसार एफएल-२ अनुज्ञाप्तीचे श्रेणीवाढ करून अस्तित्वात येणाऱ्या "अतिउच्च दर्जाची मद्यविक्री अनुज्ञाप्ती" (Super Premium Outlet) (FL-II / S.P.O.) आणि "उच्च दर्जाची मद्यविक्री अनुज्ञाप्ती" (Elite

Outlet) (FL-II / E.O.) या अनुज्ञाप्त्यादेखील करार तत्वावर देण्याबाबतच्या मुळ नमुना एफएल-२ अनुज्ञाप्तीप्रमाणे तरतुदी, अटी व शर्ती लागू राहतील फक्त यासाठी विशेषाधिकार शुल्काचा दर हा त्या-त्या अनुज्ञाप्तीच्या "उच्च दर्जाची किंवा अतिउच्च दर्जाची" श्रेणीवाढीसाठी लागू शुल्काप्रमाणे आकारला जाईल. तात्पर्य, अनुज्ञाप्ती शुल्काव्यतिरिक्त ५०% अतिरिक्त विशेषाधिकार शुल्क लागू राहील.

१५) ज्या घटकांनी प्रस्तुत धोरणातील अंतिम होणाऱ्या अटी व शर्ती मान्य असतील असे बंधपत्र दिले आहे, त्याच्या बाबतीत उपरोक्त धोरणानुसार कार्यवाही करावी.

१६) एका व्यक्तीस / कुटुंबाला / भागीदार (व्यवसायी) संस्था / खाजगी कंपनी किंवा कोणत्याही तत्सम संस्थेस अभिकर्ता म्हणून जास्तीत / जास्त दोन एफएल-२ अनुज्ञाप्त्या चालविण्यास परवानगी देण्यात यावी. यामध्ये एखाद्या एफएल-२ अनुज्ञाप्तीधारक व्यक्तीने अभिकर्ता म्हणून इतर एफएल-२ अनुज्ञाप्ती चालविण्याची विनंती केल्यास, अशा व्यक्तींनाही त्यांच्या किंवा त्यांच्या कुटुंबियांच्या नावावरील कार्यरत संबंधित एफएल-२ अनुज्ञाप्ती गृहित धरून कराराने चालविण्याच्या अनुज्ञाप्तीची संख्या २ च्या वर जात असल्यास ती देता येणार नाही.

यामध्ये "कुटुंब" म्हणजे एक इसम व त्याचे जोडपे (किंवा एकापेक्षा जास्त जोडपे) आणि त्याची मुले जी त्यांच्या पालन पोषणाकरीता त्याच्यावर अवलंबून आहेत. तसेच "खाजगी कंपनी" या शब्द प्रयोगाचा अर्थ कंपनी कायदा, १९५६ (१९५६ चे) मध्ये त्याला दिलेल्या संदर्भानुसार राहील. या प्रयोजनासाठी अशी एफएल-२ अनुज्ञाप्ती कोणाही व्यक्तीला जी एखाद्या कुटुंबाची सभासद आहे किंवा एखाद्या खाजगी कंपनीचा संचालक आहे, किंवा एखाद्या भागीदारी संस्थेतील भागीदार आहे अशा व्यक्तीला करारावर दिली असेल, तर अशा कोणत्याही कुटुंबाला, भागीदार संस्थेला किंवा कंपनीला करारावर दिली असे समजले जाईल.

१७) अनुज्ञाप्तीचे व्यवहार महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियम, १९४९ मधील तरतुदी व त्याअंतर्गत पारित होणाऱ्या वेगवेगळे नियम, अटी, शर्ती, आदेश इत्यादीच्या अधिन राहून करणे अनुज्ञाप्तीधारक व करारनामाधारक अभिकर्ता या दोघांनाही बंधनकारक राहील.

१८) अनुज्ञाप्ती करारावर चालविण्यास घेणारी अभिकर्ता व्यक्ती किंवा कुटुंबीय हे शासनाच्या प्रचलित धोरणाविरहीत एकापेक्षा अधिक अनुसूचित अबकारी अनुज्ञाप्ती धारण करीत नसावेत, त्याबाबत आवश्यक प्रतिज्ञापत्र सादर करणे अनुज्ञाप्तीधारक व अभिकर्ता व्यक्ती या दोघांनाही बंधनकारक राहील.

१९) अनुज्ञाप्ती करारावर चालविण्यास घेणारी अभिकर्ता व्यक्ती किंवा त्याचे कुटुंबीय हे अन्य एफएल-२ अनुज्ञाप्ती करारावर किंवा स्वतः/कुटुंबीय अनुज्ञाप्तीधारक म्हणून चालवित असल्यास त्याबाबतची माहिती सादर करणारे प्रतिज्ञापत्र सादर करणे अनुज्ञाप्तीधारक व अभिकर्ता व्यक्ती या दोघांनाही बंधनकारक राहील.

२०) अनुज्ञाप्ती अंतर्गत एखादा गैरव्यवहार झाल्यास व त्यामुळे शासनाच्या महसूलाचे नुकसान होत असल्याचे निर्दर्शनास आल्यास अनुज्ञाप्ती चालविण्यास घेणाऱ्या अभिकर्ता व्यक्तीसह किंवा त्याच्या अधिपत्याखालील नोकरासह मुळ अनुज्ञाप्तीधारक महाराष्ट्र दारुबंदी अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार संयुक्तपणे व पृथःकपणे जबाबदार राहतील.

२१) खालील परिस्थितीत अनुज्ञाप्ती करारनामा रद्द होण्यास पात्र ठरेल व अशी अभिकर्ता व्यक्ती भविष्यात असा करारनामा करण्यास अपात्र ठरेल.

अ) परराज्यातील मद्य अनधिकृतरित्या आयात करणे, बाळगणे, साठा करणे व विक्री करणे असा अपराध अनुज्ञाप्ती करारनामा करणारी कुठलीही व्यक्ती किंवा त्याचे कुटुंबीय यांनी केल्याचे सक्षम न्यायालयात सिध्द झाल्यास.

ब) उत्पादन शुल्क चुकविलेले मद्य बाळगणे, साठा करणे व विक्री करणे असा अपराध अनुज्ञाप्ती करारनामा करणारी कुठलीही व्यक्ती किंवा त्याचे कुटुंबीय यांनी केल्याचे सक्षम न्यायालयात सिध्द झाल्यास.

क) बनावट मद्य निर्मितीत प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष सहभाग असणे, बनावट मद्य अनधिकृतरित्या बाळगणे, साठा करणे व विक्री करणे असा अपराध अनुज्ञाप्ती करारनामा करणारी कुठलीही व्यक्ती किंवा त्याचे कुटुंबीय यांनी केल्याचे सक्षम न्यायालयात सिध्द झाल्यास.

ड) एका आर्थिक वर्षात तीन पेक्षा जास्त वेळा कमाल विक्री किमतीपेक्षा जास्त दराने मद्य विक्री केल्याचे विसंगती प्रकरण संबंधित अनुज्ञाप्तीविरुद्ध नोंदविले असल्याचे सक्षम न्यायालयात सिध्द झाल्यास.

ई) खोटे कागदपत्रे सादर करून अशा प्रकारच्या करारनाम्यास मान्यता घेतल्याचे सक्षम न्यायालयात सिध्द झाल्यास.

२२) अनुज्ञाप्ती करारावर चालविण्यास घेणारी अभिकर्ता व्यक्ती एफएल-२ अनुज्ञाप्तीच्या मंजूर जागेमध्ये बदल करणे, अंतर्गत बदल करणे, जागेत वाढ/ कमी करणे किंवा अनुज्ञाप्ती स्थलांतर करणे यासह अनुज्ञाप्तीच्या नावात बदल करणे इ. सारखे अर्ज करण्यास ते अनुज्ञाप्तीधारक नसल्याने पात्र राहणार नाही, प्राधिकारपत्रही घेण्यास पात्र राहणार नाही किंवा अनुज्ञाप्तीधारकातर्फे असे प्राधिकारपत्र दिले असल्यास ते गैरलागू व अवैध ठरेल.

२३) अनुज्ञाप्ती करारनाम्यावर असल्यास वैध करारनाम्यादरम्यान संबंधित एफएल-२ अनुज्ञाप्तीच्या व्यवहारांच्या अनुंगाने शासकीय थकबाबी निघाल्यास त्याबाबतची सर्व जबाबदारी मूळ अनुज्ञाप्तीधारकाची राहील.

२४) अनुज्ञाप्ती करार झाल्यानंतर मूळ अनुज्ञाप्तीधारकाचा किंवा अभिकर्त्याचा मृत्यू झाल्यास किंवा अन्य आजाराने निर्णय घेण्यास असक्षम ठरल्यास त्यामुळे उद्भवणाऱ्या परिस्थितीला सामोरे जाण्यासाठी अनुज्ञाप्तीधारकाने व यथास्थिती अभिकर्ता व्यक्तीने कायद्याने पात्र असलेल्या वारस व्यक्तीस नामनिर्देशित करणे आणि त्याचा उल्लेख व संमती भाडेकरारात नमुद करणे बंधनकारक राहील. त्याचबरोबर भागीदारी (व्यवसायी) संस्था, खाजगी कंपनी किंवा मंडळ यांच्या घटनेमध्ये अनुज्ञाप्तीधारक/भाडेकरार करणारा यांचा मृत्यू किंवा अन्य कारणाने निर्णय घेण्यास असक्षम ठरल्यास त्यामुळे उद्भवणा-या परिस्थितीस सामोरे जाण्यासाठीची नमूद तरतूदी, तसेच

उद्देश्यानुसार अनपेक्षित परिस्थितीत करावयाच्या कार्यवाहीच्या अनुषंगाने तरतुदी भाडेकरारनाम्यामध्ये नमूद करणे आवश्यक राहील.

२५) अनुज्ञाप्तीधारक व अनुज्ञाप्ती चालविण्यास घेणारी अभिकर्ता व्यक्ती यांच्यामध्ये झालेला करार जिल्हाधिकारी यांचे मान्यतेनंतर दुय्यम निबंधक तथा मुद्रांक नोंदणी अधिकारी यांचे कार्यालयात ७ दिवसाच्या आत विहित दराने नोंदणी शुल्क जमा करून नोंदणी करणे बंधनकारक राहील.

२६) अनुज्ञाप्ती चालविण्यास घेणारी व्यक्ती भाडेकरार वर्षानुवर्षे वेळोवेळी वाढविला गेला तरी त्या अनुज्ञाप्तीवर तथा शासनाने बहाल केलेल्या विशेषाधिकारावर हक्क सांगू शकणार नाही.

२७) अनुज्ञाप्ती चालविण्यास घेणारी अभिकर्ता व्यक्ती करार झाल्यानंतर सदर अनुज्ञाप्ती त्रयस्थ व्यक्तीस/ पोटभाडेकरूस कुठल्याही प्रकारच्या कराराद्वारे देऊ शकणार नाही.

२८) एफएल-२ अनुज्ञाप्ती कराराद्वारे चालविण्यास घेणाऱ्या अभिकर्ता व्यक्तीस सदर अनुज्ञाप्तीची मंजुरी/ नुतनीकरण पुढे चालू ठेवणे यापैकी जे शुल्क जास्त असेल त्या शुल्काच्या समतुल्य रकमेचे राष्ट्रीयकृत बँकेची बँक गॅरंटी सादर करणे आवश्यक आहे.

२९) एफएल-२ अनुज्ञाप्ती कराराद्वारे चालविण्यास घेणाऱ्या व्यक्तीने सदर करारनामा झाल्यानंतर सर्वप्रथम रितसर त्यांचा स्वतःचा नोकरनामा मंजूर करून घ्यावा व त्यापुढील व्यवहार करावा लागेल. तसेच अनुज्ञाप्तीच्या दैनंदिन व्यवहाराच्या अनुषंगाने मूळ अनुज्ञाप्तीधारकाच्या संमतीने नोकर नेमता येतील व त्याकरीता नोकरनाम्याच्या तरतूदी लागू असतील.

सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाचा www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२४०११६१४४४४०१७२९ असा आहे. हा डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अतुल र. ढाणे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मंत्री (राउशु) यांचे खाजगी सचिव.
- ५) आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ६) सर्व जिल्हाधिकारी.
- ७) सर्व अधीक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क.
- ८) अवर सचिव (राउशु-३), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ९) निवडनस्ती राउशु-२.